

Právo obcí není nemožný požadavek

Petr Bouda

Ekologický právní servis

Obsah

1. Současný právní stav
2. Navrhované změny zákonů pro zavedení práva veta dotčených obcí

Stanovení průzkumného území

- První krok, bez kterého nebude možné geologický průzkum na území obce provést.
- Základem je § 22a zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, protože úložiště představuje zvláštní zásah do zemské kůry.
- Řízení je zahajováno na žádost subjektu, který bude geologický průzkum provádět.
- O žádosti rozhoduje ministerstvo životního prostředí.

Stanovení průzkumného území

- § 70 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb.:

Občanské sdružení...jehož hlavním posláním...je ochrana přírody a krajiny, je oprávněno...požadovat...aby bylo předem informováno o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny...žádost...musí být věcně a místně specifikována.

- § 70 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb.:

Občanské sdružení je oprávněno...účastnit se správního řízení, pokud oznámí svou účast písemně do osmi dnů ode dne, kdy mu bylo příslušným správním orgánem zahájení řízení oznámeno; v tomto případě má postavení účastníka řízení.

Stanovení průzkumného území

Účastníci řízení:

- Žadatel
- Obec, na jejímž území má být průzkumné území stanoveno
- Občanská sdružení dle § 70 zákona č. 114/1992 Sb.

Účastníkem řízení nejsou jednotliví občané, resp. vlastníci dotčených nemovitostí.

Účastníci řízení mají práva dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (navrhovat důkazy, činit jiné návrhy, vyjadřovat svá stanoviska)

Stanovení průzkumného území

Výsledek správního řízení:

- **Rozhodnutí o stanovení průzkumného území**
(poté mohou být zahájeny geologické práce)
- **Zamítnutí žádosti**

Proti rozhodnutí ministerstva lze podat rozklad (odkladný účinek), případně lze podat správní žalobu (nemá odkladný účinek, ale soud jej může přiznat, jestliže hrozí nenahraditelná újma).

Stanovení průzkumného území

Poplatek za průzkumné území dle § 4b zákona č. 62/1988 Sb.:

V prvním roce 2000 Kč za každý započatý km²,
v každém dalším roce se poplatek zvyšuje o
1000 Kč za km².

Poplatek je příjmem obce.

Geologické práce

- Provádí se dle schváleného **projektu** (schvaluje krajský úřad, nikoli obec)
- **Nejsou zde jiní účastníci řízení**
- V případě některých geologických prací mohou být vyžadována expertní posouzení
- Podrobná úprava geologických prací obsažena ve vyhlášce Ministerstva životního prostředí č. 369/2004 Sb.

Geologické práce

- Nejméně 15 dní předem musí osoba provádějící práce spojené se zásahem do pozemku oznámit účel, rozsah a dobu takových prací.
- Povinnost uzavřít smlouvu s vlastníky pracemi dotčených pozemků (pokud nedojde k dohodě, rozhodne krajský úřad)
- Práva vlastníků jsou po dobu prací omezena
- Náhrada škod (uvedení nemovitosti do původního stavu, případně finanční náhrada) až po ukončení geologických prací

Hornické činnosti

Povolení hornické činnosti ke geologickému průzkumu - zákon č. 61/1988 Sb.

- Musí jít o důlní dílo (podzemní prostory)
- Povolení vydává obvodní báňský úřad
- Účastníci řízení: žadatel, dotčená obec, vlastníci dotčených nemovitostí.
- **Účastníkem řízení není občanské sdružení.**
- Nutný doklad o vyřešení střetu zájmů.

Chráněné ložiskové území

- Upraveno v § 17 až 19 zákona č. 44/1988 Sb.
- Účelem ochrana lokality před jiným využitím
- Vyhláshuje Ministerstvo životního prostředí
- Řízení zahájeno buď na žádost investora, nebo z podnětu správního orgánu
- Účastníkem je pouze navrhovatel (obci je řízení pouze oznámeno)
- Důsledkem je omezení vlastnických práv

Shrnutí současného stavu

Obce mohou ovlivnit pouze:

- Stanovení průzkumného území
- Provádění důlních činností při geologických pracích (budou-li zapotřebí)

Další možnosti má obec až v územním řízení, tedy až po provedení geologického průzkumu, se všemi z toho plynoucími důsledky.

Právo veta dotčené obce

Výchozí pozice obce:

- Nemůže ovlivnit politiku územního rozvoje
- Nižší územně-plánovací dokumentace musí být v souladu s politikou územního rozvoje
- Není účastníkem řízení podle tzv. atomového zákona
- Území obce je úložištěm dotčeno nejvíc

Právo veta dotčené obce

Řešením je zavedení práva veta obce dotčené umístěním úložiště jaderných odpadů

Právo veta je v českém právu již používáno

Veto nevede k zablokování řešení

Výjimečná povaha úložiště jaderných odpadů

Právo veta dotčené obce

- **Veto absolutní** (vede k úplnému zastavení daného procesu) – silnější verze
- **Veto suspenzivní** (nevede k úplnému zastavení procesu umístění úložiště) – slabší verze

V každém případě právo veta nebrání státu, aby zahájil nový proces umístění úložiště

Právo veta dotčené obce

- Právo veta by mělo být projevem samostatné působnosti obce
- Které zákony novelizovat, do jaké fáze procesu umístování úložiště je vhodné právo veta vložit?
- Nutnost dodržet hierarchii územně plánovací dokumentace

Fáze koncepční

Vhodné:

- Politika územního rozvoje
- Zásady územního rozvoje
- Stanovení průzkumného území
- Přípravné práce dle atomového zákona

Nevhodné:

- Územní (regulační) plán obce

Fáze realizační

Vhodné:

- Řízení dle atomového zákona

Nevhodné:

- Územní řízení
- Stavební řízení

Shrnutí k návrhu práva veta

- Upřednostnění veta již v koncepční fázi
- Minimální změny právní úpravy
- V krajním případě stačí změnit pouze § 14 atomového zákona
- Účast obce v řízení dle atomového zákona zajistí větší informovanost jejích obyvatel
- Právo veta získá jen dotčená obec, tedy úložištěm přímo dotčení občané

Děkuji za pozornost.

Kontakty:

Ekologický právní servis Brno

petr.bouda@eps.cz